

APSTIPRINĀTA
ar Rīgas domes 23.10.2012. lēmumu Nr. 5380

**Rīgas pašvaldības aģentūras
„Rīgas pilsētas arhitekta birojs”**

**DARBĪBAS STRATĒGIJA
2012.-2015.gadam**

Rīga 2012

Satura rādītājs

Ievads	3
1. Situācijas raksturojums un izaicinājumi	3
2. Mērķis, misija un vīzija	4
3. Aģentūras uzdevumi	5
4. Darbības virzieni un vidēja termiņa prioritātes	5
4.1. Arhitektūras procesā iesaistīto pušu sadarbība.....	5
4.2. Arhitektūras projektu atbalsta virziens.....	5
4.3. Sabiedrības izglītošanas virziens.....	5
4.4. Arhitektūras pētījumu virziens	5
4.5. Aģentūras darbības nodrošinājums	6
5. Aģentūras organizatoriskā struktūra.....	6
6. Resursi	7
7. Aģentūras darba plānošana	7
8. Aģentūras finansējuma avoti un izlietojuma pamatprincipi.....	7
9. Aģentūras sniegtie pakalpojumi, to attīstīšana, ieviešana un pieejamības nodrošināšana ..	7
10. Plānotie un sasniegtie darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji	8
11. Klientu apmierinātības rādītāji par saņemtajiem pakalpojumiem un Aģentūras sniegtās informācijas pieejamība.....	8
12. Stratēģijas aktualizēšanas un īstenošanas novērtēšanas kārtība	8
13. Pašvaldības piešķirtā finansējuma nepieciešamības pamatojums turpmākajam plānošanas periodam	8

Ievads

Rīgas arhitektūra uzskatāmi demonstrē Rīgas varenību. Rīga ir bagāta ar dažādām ainavām – gan unikālām ainavām ar augstu kultūrvēsturisku vērtību, gan tipiskām pilsētvides ainavām, kurās rit pilsētnieku ikdiena.

Šodienas sociālekonomiskās pārmaiņas ietekmē pilsētas arhitektūru. Apzinoties šo procesu mijiedarbību, nepieciešams veicināt racionālu arhitektūras resursu izmantošanu pilsētnieku dzīves kvalitātes un pilsētas konkurētspējas uzlabošanai, vienlaikus saglabājot esošās arhitektūras vērtības.

Nacionālās vērtības: galvaspilsēta, ostas pilsēta, ekonomikas dzinējspēks, Vecrīga, kultūras centrs, eiropiska Baltijas jūras reģiona metropole, iedvesmas pilsēta, izglītības centrs, transporta un kultūras ceļu krustpunkts, Mazā Parīze, Rīgas vēsturiskais centrs, zaļā Rīga, jūgendstila metropole.

Globālās vērtības: Eiropas Savienības un Baltijas jūras reģiona metropole, Rīgas osta, UNESCO mantojuma vieta, seismiski droša un neapplūstoša, kompakta un bioloģiski daudzveidīga pilsēta, multikulturāla sabiedrība, starptautisks transporta mezgls, izglītības centrs, preču, pakalpojumu un zināšanu tranzīts.

Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025. gadam, apstiprināta ar Rīgas domes 2005. gada 15. novembra lēmumu Nr.584, definē pilsētas prioritātes, tajā skaitā:

- ✓ veidot izglītotu, prasmīgu un kultūru cenošu sabiedrību;
- ✓ attīstīt dzīvi pilsētā ar kvalitatīviem dzīvojamiem rajoniem (apkaimēm).

1. Situācijas raksturojums un izaicinājumi

Kā liecina 2011. gada tautas skaitīšanas provizoriskie dati, Rīgas iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 14,2%; Pierīgas reģionā iedzīvotāju skaits pieaudzis par 3,2%. Iedzīvotāju skaita samazināšanās Rīgā atšķirībā, piemēram, no citām ziemeļvalstu pilsētām, kā Helsinkiem un Stokholmas, iezīmē bīstamu tendenci, ka nākotnē Rīgas attīstībai var pietrūkt cilvēkresursu.

Ap 70% Rīgas iedzīvotāju dzīvo daudzdzīvokļu mājās; 21% mājokļu Rīgā ir uzbūvēti līdz 1945. gadam. Šī tendence iezīmē dzīvojamā fonda kvalitātes problemātiku kontekstā ar pilsētas stratēģisko mērķi – kvalitatīvi dzīvojamie rajoni (apkaimes).

Pasaules Bankas pētījums „Doing Business 2012” par 183 valstīm, kurā Latvijai būvniecības atļaujas saņemšanā ir 112. vieta (salīdzinājumā ar 2011. gadu reitinga kritums par 9 vietām), iezīmē problemātiku uzņēmējdarbības vides kontekstā ar ekonomikas konkurētspēju.

Arhitektūras politikas pamatnostādnes 2009. -2015. gadam, atbalstītas ar Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta rīkojumu Nr.538 "Par Arhitektūras politikas pamatnostādnēm 2009.–2015.gadam", iezīmē problēmas, kuras nepieciešams risināt Latvijas arhitektūras turpmākai attīstībai, tajā skaitā:

- ✓ nepietiekama sabiedrības izpratne par arhitektūras lomu un nozīmi apkārtējās vides ilgtspējīgas attīstīšanas un plānošanas procesos un līdzdalību dzīves telpas veidošanā;

- ✓ nepietiekama lēmumu pieņēmēju (pašvaldībās, konkursu žūrijās, būvniecības sektorā) izpratne par arhitektūras lomu sabiedrības labklājības un kvalitatīvas dzīves telpas veidošanā;
- ✓ zinātnes, pētniecības un eksperimentālās arhitektūras jomas atpalcība (panīkums) finansējuma trūkuma dēļ, nepietiekams tehniski inovatīvu risinājumu daudzums.

Arhitektūras politikas pamatnostādnes 2009. – 2015. gadam, atbalstītas ar Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta rīkojumu Nr.538 "Par Arhitektūras politikas pamatnostādnēm 2009.–2015.gadam", nosaka prioritātes Latvijas arhitektūras turpmākajai attīstībai, tajā skaitā:

- ✓ sagatavot konceptuālo pamatojumu „kultūras procenta” noteikšanai publiski nozīmīgu būvprojektu īstenošanā;
- ✓ rosināt lielo pilsētu pašvaldībām veidot arhitektūras informācijas centrus;
- ✓ izstrādāt vienotu metodiku un/vai rekomendācijas (labās prakses vadlīnijas) projektu sagatavošanai sabiedriskajai apspriešanai;
- ✓ veidot valstiski definētas mērķprogrammas arhitektūras nozarē radošās industrijas kontekstā;
- ✓ izstrādāt ieteikumus arhitektūras nozares sadarbības un pārvaldības modeļa izveidei;
- ✓ nodrošināt regulāru Latvijas līdzdalību starptautiski nozīmīgos arhitektūras pasākumos – Venēcijas biennāles Starptautiskajā arhitektūras izstādē;
- ✓ apzināt un atbalstīt Latvijas arhitektūras eksporta iespējas;
- ✓ laicīgi sākt gatavoties Eiropas Arhitektūras politiku forumam, kas ir paredzēts Rīgā 2015. gadā Latvijas prezidentūras laikā Eiropas Savienībā.

2. Mērķis, misija un vīzija

Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas pilsētas arhitekta birojs” (turpmāk – Aģentūra) mērķis ir sekmēt Rīgas arhitektūras procesa kvalitāti¹ un kvalitatīvas pilsētvides² attīstību.

Aģentūras misija - būt profesionālam un uzticamam sadarbības partnerim arhitektūras procesā un kvalitatīvas pilsētvides attīstībā iesaistītajām pusēm.

Aģentūras vīzija - Aģentūra – arhitektūras kompetences centrs Baltijas jūras reģionā.

¹ Arhitektūras procesa kvalitāte ir mērķtiecīgu darbību un pasākumu kopums un iesaistīto pušu sadarbība kvalitatīvas pilsētvides veidošanā.

² Kvalitatīva pilsētvide ir daudzveidīga un ilgtspējīga dzīves telpa – viena no pilsētas pastāvēšanas pamatvērtībām. Tā aptver un attēlo rīdžinieku sociālos, ekonomiskos, funkcionālos, organizatoriskos, telpiskos, tehnoloģiskos, estētiskos, ekoloģiskos un citus sasniegumus.

3. Aģentūras uzdevumi

- ✓ sniegt profesionālu atbalstu arhitektūras projektiem kvalitatīvas pilsētvides veidošanai pašvaldībā;
- ✓ veicināt arhitektūras procesā iesaistīto pušu sadarbību;
- ✓ izstrādāt un īstenot programmas un projektus sabiedrības izglītošanas jomā;
- ✓ popularizēt sasniegumus Rīgas arhitektūrā gan Latvijā, gan starptautiskā mērogā;
- ✓ sistematizēt arhitektūras pakalpojumus³ pašvaldībā;
- ✓ atbilstoši Aģentūras kompetencei sagatavot nosacījumus un atzinumus arhitektūras projektiem pašvaldībā.

4. Darbības virzieni un vidēja termiņa prioritātes

Lai sasniegtu Aģentūras mērķi un uzdevumus, atbilstoši Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2025. gadam definētajām prioritātēm, Aģentūras darbībai tiek noteikti šādi virzieni un vidējā termiņa prioritātes:

4.1. Arhitektūras procesā iesaistīto pušu sadarbība

Veicināt Rīgas arhitektūras procesā iesaistīto pušu sadarbību, organizējot konsultatīvu profesionālu padomi un tādējādi nodrošinot profesionālu diskusiju un konsultācijas par pilsētas stratēģiju, vērtībām, principiem un kompromisiem.

Pilnveidot sadarbību ar valsts un nevalstiskajām organizācijām ar mērķi īstenot efektīvu arhitektūras nozares sadarbības un pārvaldības modeli pilsētā.

4.2. Arhitektūras projektu atbalsta virziens

Atbalstīt arhitektūras projektu īstenošanas darbu pašvaldībā, sniedzot profesionālu viedokli lēmumu pieņēmējiem, kā arī piedaloties koleģiālajās lēmēj institūcijās un sabiedriski nozīmīgu projektu īstenošanas uzraudzībā.

Veidot sadarbību ar profesionālajām organizācijām kompetences piesaistei kvalitatīvas pilsētvides kritēriju pilnveidošanā un arhitektūras projektu kvalitātes novērtēšanā.

4.3. Sabiedrības izglītošanas virziens

Īstenot un sniegt atbalstu projektiem, kā arī organizēt seminārus un diskusijas sabiedrības izglītošanai arhitektūras jomā.

Veidot sadarbību ar izglītības iestādēm, profesionālo gidu asociācijām, Latvijas Arhitektu savienību un Latvijas Uzņēmēju biedrību.

4.4. Arhitektūras pētījumu virziens

Veicināt pētniecību pilsētvides kvalitātes ilgtspējas nodrošināšanai Rīgas pilsētas pašvaldībā.

³ Arhitektūras pakalpojumi (gan privātie, gan publiskie) ir rīdziniekiem nepieciešamā un pieejamā informācija, zināšanas, konsultācijas un autordarbi (produkti un projekti) ar mērķi veicināt dzīves un pilsētvides kvalitāti.

Veikt pētījumus un piesaistīt jaunas zināšanas (pieredzes apmaiņu un sadarbību), kā arī organizēt diskusijas un komunikāciju kvalitatīvas publiskās ārtelpas projektu (arī ūdensmalu) un daudzdzīvokļu mikrorajonu atjaunošanas projektu īstenošanai.

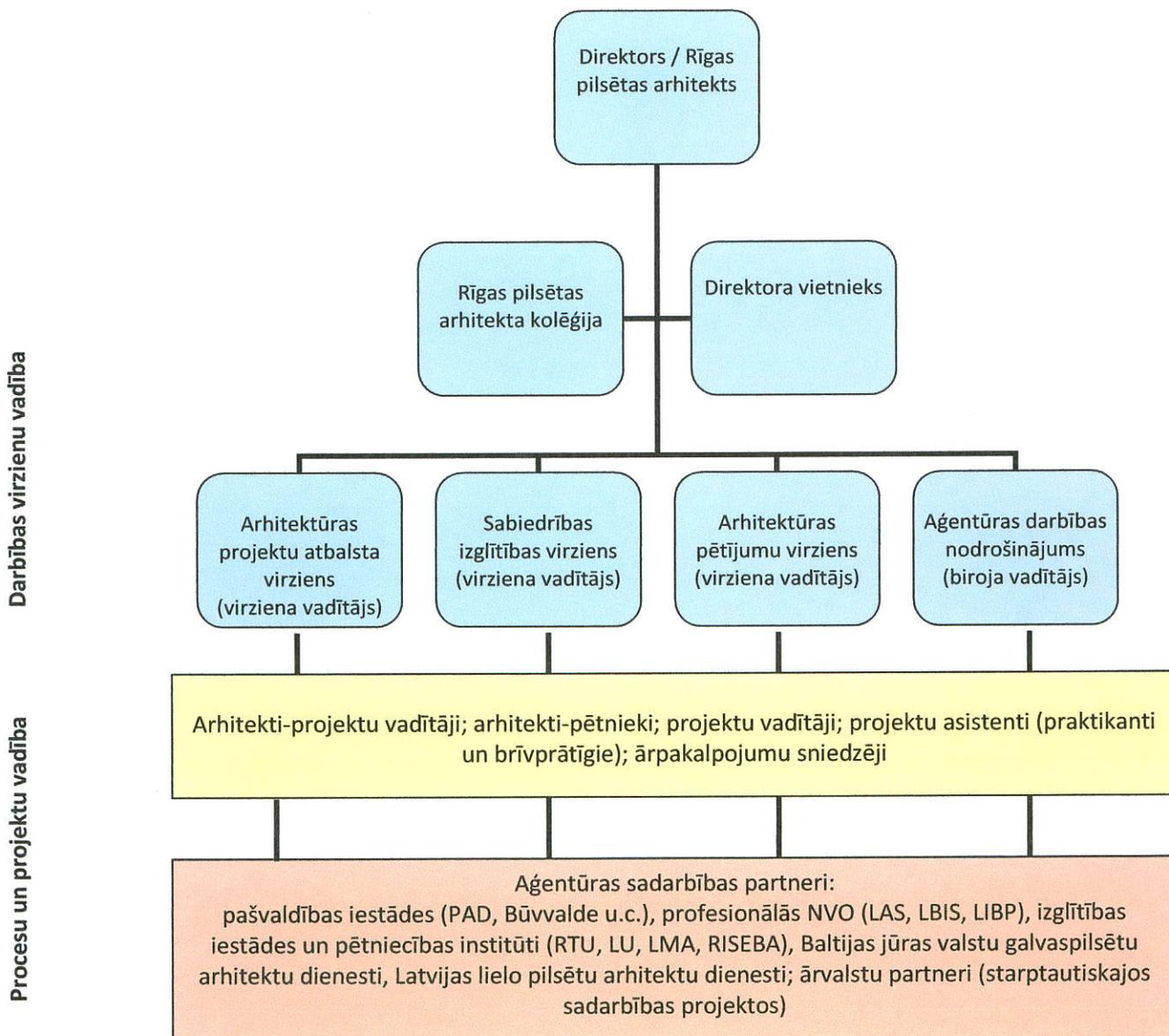
Veidot sadarbību ar profesionālās izglītības iestādēm, pētniecības institūtiem un pētniekiem arhitektūras jomā.

4.5. Aģentūras darbības nodrošinājums

Darba gaitā pilnveidojama Aģentūras kompetence tās īstenoto procesu un projektu pārvaldībā, sabiedrības izglītošanā, kā arī pētījumu īstenošanā un sadarbības pušu vadībā. Aģentūras mērķa un uzdevumu īstenošanā ir iesaistīti iekšējie un ārējie resursi, tāpēc nepieciešama efektīva Aģentūras darba plānošana un kontrole.

Veidot sadarbību ar profesionālās izglītības iestādēm praktikantu piesaistei Aģentūras darbības nodrošināšanai.

5. Aģentūras organizatoriskā struktūra

6. Resursi

Iekšējie resursi (pastāvīgie un uz laiku piesaistītie):

- ✓ Aģentūras resurss – 10 štata vietas (direktors – Rīgas pilsētas arhitekts; direktora vietnieks; arhitektūras projektu atbalsta virziena vadītājs – direktora vietnieks; sabiedrības izglītības virziena vadītājs, arhitektūras pētījuma virziena vadītājs, biroja darbības nodrošinājuma vadītājs; arhitekti–pētnieki; arhitekti–projektu vadītāji, izglītības projektu vadītāji);
- ✓ projektu asistenti (praktikanti un brīvprātīgie);
- ✓ ārpakalpojumu sniedzēji.

Ārējie resursi:

- ✓ sadarbības partneri (uz sadarbības līgumu bāzes piesaistīts resurss un kompetence);
- ✓ starptautiskie sadarbības projekti (uz atsevišķu projektu bāzes piesaistīts resurss un kompetence).

7. Aģentūras darba plānošana

Aģentūras mērķa un uzdevumu sasniegšanai katru gadu tiek izstrādāts Darbības plāns un Aģentūras budžets.

8. Aģentūras finansējuma avoti un izlietojuma pamatprincipi

Aģentūras finanšu līdzekļus veido:

- ✓ Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta dotācija;
- ✓ Aģentūras ieņēmumi par sniegtajiem maksas pakalpojumiem;
- ✓ citi ieņēmumi.

Aģentūras budžets ir Rīgas pašvaldības budžeta sastāvdaļa. Budžets tiek sastādīts un tā izlietojuma kontrole notiek saskaņā ar Rīgas pilsētas pašvaldības iekšējiem normatīvajiem aktiem. Aģentūras darbības un finanšu izlietojuma pārskats tiek atspoguļots Aģentūras gada pārskatā.

9. Aģentūras sniegtie pakalpojumi, to attīstīšana, ieviešana un pieejamības nodrošināšana

Līdzšinējā darbībā Aģentūra bija orientēta uz arhitektūras pakalpojumu sniegšanu pašvaldībai un tās iestādēm. Īstenojot Aģentūras mērķi un misiju, plānots sistematizēt arhitektūras pakalpojumus pašvaldībā, identificēt jaunus klientus un viņu vajadzības, kā arī pilnveidot Aģentūras pakalpojumu klāstu.

10. Plānotie un sasniegtie darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji

Aģentūras darbības rezultāti ir sagatavotie un iesniegtie atzinumi, realizētie projekti un pētījumi, rīkoti semināri un diskusijas. Aģentūras darbības rezultātus plānots vērtēt, veicot Aģentūras īstenoto procesu un projektu uzskaiti, klientu apmierinātības aptaujas un Aģentūras darbības rezultātā radītās ietekmes un sasniegumu kartēšanu.

Aģentūras darbības rezultātu novērtēšanā tiek izmantoti šādi rezultatīvie rādītāji:

- ✓ kvantitatīvie rādītāji: plānoto un realizēto projektu skaits, iesniegto atzinumu skaits, plānoto un notikušo semināru skaits;
- ✓ kvalitatīvie rādītāji: semināru dalībnieku un sadarbības partneru atsauksmes.

11. Klientu apmierinātības rādītāji par saņemtajiem pakalpojumiem un Aģentūras sniegtās informācijas pieejamība

Plānots izmantot divu veidu klientu apmierinātības rādītājus:

- ✓ semināru dalībnieku atsauksmes par semināru formu (vieta, laiks, ilgums u.tml.) un saturu (tēmas aktualitāte, saprotamība, pasniedzēju sniegums);
- ✓ sadarbības partneru atsauksmes (vienu reizi gadā) par sadarbības formātu, risināmo jautājumu aktualitāti un radīto ietekmi, kā arī Aģentūras sniegtās informācijas pieejamību.

12. Stratēģijas aktualizēšanas un īstenošanas novērtēšanas kārtība

Reizi gadā, pirms nākamā gada budžeta un darbības plāna sastādīšanas, Aģentūras darbības iekšējā izvērtējuma sanāksmē tiks veikts līdzšinējās darbības novērtējums (rezultatīvie rādītāji un atsauksmes), lai uzlabotu klientu apmierinātības rādītājus turpmāk, un nepieciešamības gadījumā tiks aktualizētas Aģentūras vidējā termiņa prioritātes un stratēģija.

13. Pašvaldības piešķirtā finansējuma nepieciešamības pamatojums turpmākajam plānošanas periodam

Aģentūras darbības stratēģija ir pamatojums finansējuma pieprasījumam turpmākajam plānošanas periodam.

*Rīgas pašvaldības aģentūras
"Rīgas pilsētas arhitekta birojs"
direktors*

G. Princis